

Motion: Ett demokratiskt och hållbart arbetsliv

Många människor upplever att tiden vid sidan av arbetet inte räcker till för återhämtning, personlig utveckling och att vårda nära relationer. Samtidigt ökar den arbetsrelaterade psykiska ohälsan. Antalet sjukskrivna med utmattningssymtom har sexdubblats sedan 2010. Arbetets verklighet manar oss att stanna upp och fundera över arbetslivets syfte, kvalitet och struktur.

Vi menar att ett framtidsinriktat politiskt projekt måste utmana rådande föreställning att all produktivitetstillväxt ska omsättas i ökad materiell konsumtion. Vi är också övertygade om att mer bör göras för att öka arbetstagarens ekonomiska makt och stärka arbetet mot arbetsrelaterad ohälsa. Vi vill se en arbetslivspolitik som fokuserar på mer frihet, större inflytande och bättre arbetsmiljö.

Arbetstidsförkortning

Arbetstidsfrågan har varit ett centralt inslag i arbetarrörelsens frihetskamp. Under 1900-talet förkortades arbetsveckan stegvis från 56 till 40 timmar, men sedan 1973 har ingen förkortning av den lagstadgade normalarbetsveckan genomförts. Vi menar att det är hög tid för en reform som sänker heltidsmättet från 40 till 35 timmar per vecka.

Det är fullt möjligt att, precis som vid tidigare arbetstidsförkortningar, både höja löner och korta arbetstiden. Även med väldigt pessimistiska antaganden om negativa produktivets- och sysselsättningseffekter skulle en stegvis genomförd arbetstidsförkortning med bred marginal kunna bekostas inom ramen för den förväntade årliga tillväxten. Vi skulle alltså fortsatt bli ekonomiskt rikare, men i något långsammare takt under reformens genomförande. I gengäld får vi mer tid.

En arbetstidsförkortning bör införas varsamt för att säkerställa att den offentliga servicen inte påverkas. Att offentlig sektor präglas av en hög andel deltidsarbete förenklar samtidigt genomförandet av en arbetstidsförkortning eftersom det för många kommer innebära uppräknad sysselsättningsgrad snarare än färre arbetade timmar. Genom att heltidsarbetande får sänkt arbetstid och deltidsarbetande får uppräknad sysselsättningsgrad är en generell arbetstidsförkortning också fullt förenlig med det viktiga arbetet för att göra heltid till norm.

Tidsfristen för det stegvisa införandet kan bedömas till tio år men måste utredas så att kompetensförsörjningen i offentlig sektor säkras. Vi menar också att riktade statsbidrag bör införas för att kompensera kommuner och landsting för ökade kostnader vid arbetstidsförkortning.

Ett demokratiskt arbetsliv

Vi tar för givet att alla beslut om styrningen av vår komplexa statsapparat ska tas gemensamt, men inom näringslivet och på arbetsplatsen har anställda jämförelsevis lite att säga till om. När det offentliga går in med stora summor för att rädda krisande branscher och företag är det fullt rimligt att vi samtidigt hittar vägar för att omsätta det medborgerliga ekonomiska stödet i medborgerligt ekonomiskt inflytande. Utan strategier för ökad ekonomisk demokrati förblir vi låsta i en modell där vinsterna privatiseras och förlusterna socialiseras. Ett första steg bör vara att utreda möjligheterna till utökad arbetsplatsdemokrati och medborgarnas demokratiska inflytande över den ojämlika kapitalkoncentrationen. Särskilt fokus bör läggas på möjligheten att främja personalägande, genom till exempel skattereduktioner vid försäljning av verksamhet till de anställda samt att rådgivning och lån på ett bättre sätt ska erbjudas till arbetarägda initiativ, inklusive vid ägarskiften.

En hållbar arbetsmiljö

Ett demokratiskt arbetsliv förutsätter trygga arbetstagare och att lagar och regler efterlevs. Det senaste decenniet har ansvariga myndigheters tillsynskapacitet kraftigt försvagats. Detta gäller inte minst Arbetsmiljöverket. Ökad myndighetskontroll skulle motverka brott i arbetslivet och minska den osunda konkurrensen på arbetsmarknaden. Vi menar att Socialdemokraterna måste driva att anslagen till Arbetsmiljöverket höjs kraftigt för att uppnå ILO:s rekommenderade nivå på en arbetsmiljöinspektör per 10 000 anställda.

VI YRKAR DÄRFÖR:

1. Att Socialdemokraterna ska verka för att den lagstiftade normalarbetsveckan förkortas från 40 till 35 timmar
2. Att Socialdemokraterna ska verka för riktade statsbidrag som kompenserar kommuner och regioner för ökade kostnader vid arbetstidsförkortning
3. Att Socialdemokraterna ska verka för att en bred utredning tillsätts om ökad ekonomisk demokrati med förslag på hur personalägande bättre kan främjas.
4. Att Socialdemokraterna ska verka för att anslagen till Arbetsmiljöverket höjs för att uppnå ILO:s rekommendation om en arbetsmiljöinspektör per 10 000 anställda
5. Att Socialdemokraterna i Stockholm ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen
6. Att Socialdemokraterna i Stockholm skickar motionen vidare till nästa partikongress